

ВІДГУК
офіційного опонента
на дисертацію Петренко Наталії Валеріївни
«Розвиток педагогічної компетентності викладачів фізичного
виховання в системі методичної роботи аграрного університету», подану
на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Актуальність теми дисертаційного дослідження. У сучасному світі екологічних криз, забруднення навколишнього середовища значної актуальності набуває проблема збереження здоров'я населення, зокрема молоді. Ефективне впровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес значною мірою пов'язано з професійно-педагогічною діяльністю викладачів закладів вищої освіти.

Викладачі фізичного виховання аграрного університету є тією професійною групою, яка вирішує надзвичайно важливі завдання щодо прилучення молоді до здорового способу життя, організації здоров'язбережувального середовища в університеті, формування готовності у майбутніх фахівців-аграріїв до професійної діяльності на засадах ціннісного ставлення до здоров'я населення України.

Саме тому розвиток педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання аграрного університету набуває особливої актуальності. Майбутні фахівці-аграрії повинні здобути не тільки професійні знання, вміння, навички, знати сучасне сільськогосподарське виробництво, а й розуміти цінність власного здоров'я та важливість їхньої професійної діяльності для збереження здоров'я українського народу. З одного боку, сучасне сільськогосподарське виробництво вимагає від фахівця здатності до інтенсивної розумової праці, знаходження правильного рішення, вміння зберігати високу працездатність, інколи в екстремальних метеорологічних та кліматичних умовах, а з іншого – ефективність функціонування аграрної промисловості забезпечує вирішення проблем якісних продуктів харчування, екології, захисту навколишнього середовища, розвитку інфраструктури села.

Актуальність дослідження підсилює низка суперечностей, які гальмують розвиток педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету, а саме між: можливостями системи методичної роботи аграрного університету щодо

професійного розвитку викладачів та недостатнім їх використанням у розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання; сучасними вимогами до здоров'язбережувальної складової професійної діяльності викладачів фізичного виховання аграрного університету та недостатньою увагою до цього аспекту їхньої діяльності в системі методичної роботи аграрного університету; необхідністю розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання та відсутністю технології її розвитку в системі методичної роботи аграрного університету.

Викладені аргументи переконують в актуальності та своєчасності дисертаційного дослідження Н.Г. Петренко, метою якого визначено обґрунтування технології розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету задля підвищення здоров'язбережувальної складової їхньої діяльності.

Наукова новизна одержаних результатів. Оцінюючи найважливіші здобутки дисертаційного дослідження, варто вказати на наступні результати, що мають вагому наукову новизну.

Обґрунтовано структуру педагогічної компетентності викладача фізичного виховання аграрного університету (компоненти: мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний, розвивально-виховний, здоров'язбережувальний, комунікативний) та критерії її сформованості; технологію розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету (етапи: організаційний, фахово-методичний, процесуально-діяльнісний, аналітично-узагальнювальний); зміст розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету на рівні кафедри; педагогічні умови розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання (формування ціннісно-мотиваційних установок щодо саморозвитку та інноваційної педагогічної діяльності; організація самоосвіти викладачів фізичного виховання; самовиховання професійних якостей та вироблення індивідуального стилю викладацької діяльності; теоретична та методична самопідготовка викладачів фізичного виховання); *розкрито* теоретичний зміст поняття «розвиток педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету», яке розуміється як процес, що забезпечує професійний розвиток та саморозвиток викладачів фізичного виховання, формування здатності до самовдосконалення задля досягнення високої якості

педагогічної діяльності та забезпечення її здоров'язберезувальної функції, та який відбувається на університетському, факультетському та кафедральному рівнях; *удосконалено* форми й методи організації освітнього процесу у закладах вищої аграрної освіти, навчально-методичне забезпечення розвитку професійної компетентності викладачів фізичного виховання на рівні кафедри; *подальшого розвитку* набули наукові положення та принципи щодо розвитку професійної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи університету.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Детальне ознайомлення з дисертацією Н.Г. Петренко дає підстави стверджувати, що підхід здобувачки до наукової роботи відзначається фундаментальністю та ґрунтовністю дослідження. Варто відзначити чітку структуру роботи та логічність її викладу та обґрунтованість наведених Н.Г. Петренко висновків, які базуються на використанні різних методів наукового пошуку: Для розв'язання поставлених завдань та досягнення мети дослідження використано комплекс загальнонаукових методів: *теоретичні* – аналіз, синтез, узагальнення для вивчення стану дослідження обраної проблеми в педагогічній теорії; обґрунтування структури педагогічної компетентності викладача фізичного виховання аграрного університету; визначення критеріїв та рівнів сформованості педагогічної компетентності викладача фізичного виховання аграрного університету; обґрунтування технології розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету; метод наукового моделювання для розробки структури педагогічної компетентності викладача фізичного виховання, визначення змісту її компонентів, особливостей розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання; *емпіричні* – педагогічний моніторинг (педагогічне спостереження, відвідування занять, анкетування, тестування, інтерв'ювання, опитування, бесіди) з метою вивчення сучасного стану сформованості педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання; педагогічний експеримент для експериментальної перевірки обґрунтованої у процесі дослідження технології розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання аграрного університету в системі методичної роботи; *математичної статистики* – для кількісного та якісного аналізу емпіричних даних, обробки результатів педагогічного експерименту та встановлення

статистичної значущості результатів дослідження та їхньої кількісно-якісної інтерпретації.

Оцінка змісту та завершеності дисертації. У вступі дисертаційного дослідження чітко обґрунтовано актуальність обраної проблеми; науково коректно визначено об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, його методологічну і теоретичну основу, розкрито наукову новизну, теоретичне та практичне значення, особистий внесок здобувача, наведено дані про апробацію та упровадження результатів дослідження.

У першому розділі – «Розвиток педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету як педагогічна проблема» – проаналізовано базові поняття дослідження; проблему розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання у педагогічній теорії; охарактеризовано систему методичної роботи аграрного університету; подано рівні вивчення сучасного стану сформованості педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання аграрного університету.

У другому розділі – «Технологія розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету» – обґрунтовано структуру педагогічної компетентності викладача фізичного виховання аграрного університету та критерії її сформованості; технологію розвитку педагогічної компетентності в системі методичної роботи аграрного університету; розкрито зміст, форми й методи розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи.

У третьому розділі – «Організація та проведення педагогічного експерименту» – подано етапи та методику проведення експериментальної роботи, проаналізовано результати формульованого експерименту з розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в університеті.

Завершується робота розгорнутими висновками, які слугують віддзеркаленням основних результатів дисертаційного дослідження.

Аналізуючи основну частину дисертації, можемо дійти висновку, що у ході виконання дослідження, мета роботи була досягнута, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання. На наш погляд, результати дисертаційного дослідження характеризуються теоретичною та

практичною значущістю. Вони можуть бути використані: для розробки навчальних програм, навчально-методичних посібників, навчально-методичних комплексів, методичних рекомендацій щодо розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в аграрних університетах.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях. Основні теоретичні положення та висновки дисертації опубліковано у 13 одноосібних наукових працях, з поміж яких: 8 статей у провідних фахових виданнях України, 1 – у зарубіжному періодичному виданні, 2 – міжнародні конференції, 2 публікації – у наукових збірниках тез конференцій.

Публікації здобувачки повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертації.

Основні положення й результати дослідження оприлюднювалися на науково-практичних конференціях різного рівня: міжнародних – «Components of the Formation of Professional Competence of the Specialist in Physical Education» (м. Аріель (Держава Ізраїль), 24 жовтня 2017 р.), «The current condition of formation of pedagogical competence of the teachers of physical education at Agricultural University» (м. Дрезден (Федеративна Республіка Німеччина), 17 травня 2017 р.), «Сучасна освіта. Аспекти інноваційного розвитку освітньої галузі в контексті міжнародного співробітництва України» (м. Миколаїв, 19 – 20 квітня 2018 р.); всеукраїнських – «До проблеми розвитку професійної компетентності викладачів фізичного виховання» (м. Київ, 22 жовтня 2015 р.), «До проблеми вивчення професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання: теоретичний аналіз» (м. Київ, 26 листопада 2015 р.), Причорноморська регіональна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу (м. Миколаїв, 20 – 22 квітня 2016 р.), «Проблема визначення педагогічної компетентності викладача фізичного виховання у ВНЗ» (м. Житомир, 12 березня 2016 р.), «Розвиток педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання: його особливості» (м. Херсон, 26 грудня 2016 р.), «Методична робота в аграрному університеті: основні принципи» (м. Львів, 10 березня 2017р.), «Організація здоров'язбережувального середовища в аграрному університеті» (м. Київ, 25 травня 2017 р.), Причорноморська регіональна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу (м. Миколаїв, 19 – 21 квітня 2017 р.),

«Організація методичної роботи у вищих навчальних аграрних закладах» (м. Херсон, 30 жовтня 2017 р).

Загалом вважаємо, що дисертація пройшла належну апробацію; вона є самостійною науковою працею, що має завершений характер.

Відповідність змісту автореферату основним положенням дисертації. Ознайомлення з текстом автореферату дисертації дає підстави стверджувати, що за структурою та змістом він відповідає вимогам, що висуваються МОН України. У тексті автореферату відображено основні положення, зміст, результати і висновки здійсненого Н.Г. Петренка дисертаційного дослідження. Наголосимо, що зміст автореферату та основні положення дисертації є ідентичними.

Дискусійні положення та зауваження. Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Н.Г. Петренка, вважаємо за необхідне висловити такі зауваження:

1. На Рис.2.6 вважаю не коректним в розділі «Засоби» комп'ютерні засоби (на мою думку адекватно буде електронні засоби навчального призначення) та засоби масової комунікації – (засоби інтернет комунікації для реалізації взаємодії викладач – студент) (С. 173).

2. На С. 181, в обґрунтуванні технології розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі аграрного університету бажано було б більш конкретно та детально розкрити засоби реалізації викладачами кафедри фізичного виховання концептуального, категоріального та гносеологічного аспектів реалізації теоретичного розділу базової програми з фізичного виховання у закладах вищої освіти.

3. На мою думку у параграфі 2.3 не достатньо повно розкрито напрямок реалізації змісту розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету щодо організації активного дозвілля студентів, як невід'ємного компонента формування здорового способу життя студентів.

4. На С. 203, не зазначається, що окрім методів вивчення рухових дій в процесі фізичного виховання також використовуються практичні методи для підвищення ступеня розвитку рухових якостей до нормативних вимог.

5. У дисертації зустрічаються мовні та стилістичні огріхи.

Висловлені зауваження не впливають на загальну високу наукову оцінку виконаного дослідження.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Н.Г. Петренко на тему «Розвиток педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету» виконана вперше і є завершеною, самостійно підготовленою кваліфікаційною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані та практично цінні результати, що полягають у дослідженні тенденцій розвитку педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету.

Актуальність обраної теми дисертації, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, новизна та повнота викладу в опублікованих працях повністю відповідають вимогам до кандидатських дисертацій.

Вважаємо, що представлене до захисту дисертаційне дослідження «Розвиток педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету» відповідає вимогам МОН України (згідно з «Порядком присудження наукових ступенів», затверджених Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р., зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 р.), а її автор Петренко Наталя Валеріївна заслуговує присудження їй наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
 професор кафедри фізичної культури і спорту
 Запорізького національного університету

Р. В. Клопов

Перший проректор
 доктор юридичних наук, доцент

О.Г. Бондар

Підпис *Клопова*
 засвідчую *Р.В.*

НАЧАЛЬНИК
 ВІДДІЛУ КАДРІВ

Савченко